

COMMISSIE VOOR DE
VOLKSGEZONDHEID, HET
LEEFMILIEU EN DE
MAATSCHAPPELIJKE
HERNIEUWING

van

WOENSDAG 27 FEBRUARI 2008

Namiddag

COMMISSION DE LA SANTE
PUBLIQUE, DE
L'ENVIRONNEMENT ET DU
RENOUVEAU DE LA SOCIETE

du

MERCREDI 27 FEVRIER 2008

Après-midi

La séance est ouverte à 14.22 heures et présidée par Mme Muriel Gerkens.

De vergadering wordt geopend om 14.22 uur en voorgezeten door mevrouw Muriel Gerkens.

01 **Samengevoegde vragen van**

- mevrouw **Nathalie Muylle** aan de minister van Economie, Zelfstandigen en Landbouw over "blauwtong" (nr. 2091)
- mevrouw **Nathalie Muylle** aan de minister van Economie, Zelfstandigen en Landbouw over "de crisis in de varkenshouderij" (nr. 2383)
- mevrouw **Hilde Vautmans** aan de minister van Economie, Zelfstandigen en Landbouw over "blauwtong" (nr. 2480)

01 **Questions jointes de**

- Mme **Nathalie Muylle** à la ministre de l'Économie, des Indépendants et de l'Agriculture sur "la fièvre catarrhale" (n° 2091)
- Mme **Nathalie Muylle** à la ministre de l'Économie, des Indépendants et de l'Agriculture sur "la crise dans le secteur de l'élevage porcin" (n° 2383)
- Mme **Hilde Vautmans** à la ministre de l'Économie, des Indépendants et de l'Agriculture sur "la fièvre catarrhale" (n° 2480)

01.01 **Nathalie Muylle** (CD&V - N-VA): Mevrouw de voorzitter, ik zie in de agenda dat mijn tweede vraag over de varkenshouderij eigenlijk niets te zien heeft met blauwtong. Het gaat daarbij enkel over de sociale bijdrage. Ik zal ze misschien kort stellen en mocht er een probleem zijn dan kom ik daarop terug in de commissie voor het Bedrijfsleven.

De **voorzitter**: We kunnen de vragen ook apart behandelen.

01.02 Minister **Sabine Laruelle**: Ik zal nu een antwoord geven. Ik zal voor de varkenssector spreken over de sociale maatregelen en niet over de blauwtong.

01.03 **Nathalie Muylle** (CD&V - N-VA): Daarbij ging het inderdaad over de sociale bijdrage.

01.04 Minister **Sabine Laruelle**: Geen probleem.

01.05 **Nathalie Muylle** (CD&V - N-VA): Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, wij komen nog eens terug op het blauwtongdossier. Ik denk dat het een drietal weken geleden is dat wij mekaar daarover hebben gesproken. Kort na ons gesprek van toen heb ik een vraag ingediend. Ondertussen zijn we al een paar weken verder. Er heeft ondertussen ook al een Europese Landbouwwraad plaatsgevonden en er zijn door de landbouworganisaties ook al wat acties gevoerd in Namen en bij de Europese Commissie.

Mevrouw de minister, als u het mij toestaat, zal ik op een aantal actuele zaken terugkomen in het dossier. Ik zal de toestand niet meer schetsen. Ik denk dat wij die allemaal, ook collega Vautmans, zeer goed kennen.

Ik zou op verschillende punten nog eens willen terugkomen. In eerste instantie wil ik het hebben over het vaccinatieprogramma. U hebt mij een paar weken geleden gezegd dat er zowat 6 miljoen doses nodig waren voor ons land. Qua timing sprak u toen over een 600.000-tal die half mei zouden worden geleverd in het kader van het vaccinatieprogramma. De rest, 5,4 miljoen, zou worden geleverd in juli. U zei toen dat u aan het onderhandelen was met een drietal leveranciers. Halfweg februari zou u meer weten over het verloop van die onderhandelingen: welke afspraken er werden gemaakt, wanneer men zou kunnen leveren en welke leverancier zou kunnen leveren.

Vandaar ook mijn vragen, mevrouw de minister. Zijn er definitieve afspraken gemaakt? Zijn er definitieve bestellingen geplaatst? Bij welke leveranciers? Wat is de timing voor deze periode en voor de zomer? Wanneer gaan de vaccinaties hier effectief zijn?

Ten tweede, rond gans het dossier van de vaccinatieplicht, hebben wij toen met elkaar gesproken over het al of niet verplicht karakter van het vaccineren. Toen was daar nog niet echt duidelijkheid over. Ik heb ook gezien in het communiqué van de landbouworganisaties dat zij wel pleiten voor de verplichte vaccinatie. Wat is nu ook de definitieve beslissing daar rond?

Een tweede punt is gans de problematiek van de financiering en de cofinanciering. Europa had oorspronkelijk gezegd dat er 100 % financiering was wat het vaccin betreft, 50 % wat de toediening betreft. Ik heb gelezen dat men daar een stuk op terugkwam en dat men maximaplatforms zou gaan installeren zowel voor runderen als voor schapen. Er werd daar gesproken rond bepaalde maxima die er waren gesteld. Als ik het goed voorheb zou Europa 50 cent tussenkomen wat het vaccin betreft, zou er een plafond zijn, en dat voor de runderen. Wat de financiering betreft van het vaccin, zou het Sociaal Fonds toch nog voor 10 cent moeten tussenkomen, terwijl dit oorspronkelijk niet de bedoeling was. Wat de toediening betreft zou men met een maximum van 1 euro gaan werken wat de runderen betreft. Wat de schapen betreft zou men daar een plafond hebben van 15 cent. Men heeft daar een stuk van zijn engagement teruggenomen.

Wat is daarover definitief beslist? Ik meen te weten dat dit ook het onderwerp was van de Europese Ministerraad van vorige week. Hoe zit het eigenlijk met die definitieve financiering en cofinanciering? Hoe zal die financiering verlopen? Ik weet dat er vanuit de landbouworganisaties een vraag was om die vergoeding rechtstreeks aan de veeteler te storten en niet te werken via het Sanitair Fonds. Is daar ook al een beslissing rond?

Een laatste punt gaat over gans het budgettaire en de vergoedingen. Wij hebben daar al vaak over gesproken en er is nu ook een definitief njet wat de vergoeding betreft, ook op het Europees niveau. Er zijn ondertussen wel andere vragen gekomen vanuit de landbouworganisaties, zoals de sociale bijdragen, waarop u al positief hebt gereageerd. Wat betreft het uitstel van sociale bijdragen, denk ik dat het dossier einde maart moet binnen zijn en dan zal in april worden beslist of er al of niet uitstel wordt verleend. Dit is ook, meen ik te weten, gekoppeld aan het FAVV, aan een aangifte zodat men de effectieve schade kent aangegeven bij het FAVV om zo tot dit uitstel te komen.

Er was ook een vraag naar uitstel van fiscaliteit zodat de verliezen zouden kunnen worden ingebracht in het kader van het baremasysteem of in het kader van de boekhouding. Ik weet dat dit een verantwoordelijkheid is van uw collega de minister van Financiën, maar u bent toch coördinerend minister van Landbouw en ik ben ervan overtuigd dat het ook uw zorg is in welke mate dat die financiële verliezen zouden kunnen worden gecompenseerd via de fiscaliteit.

Een laatste vraag heeft met de varkenshouderij te maken. Ik zal het heel kort houden. Ik zal het hier niet hebben over de hele situatie van de varkenshouderij. Dat heeft er immers niets mee te zien.

Ook van de landbouworganisaties was er echter de vraag om ook voor de varkenshouderij iets aan de sociale bijdragen te doen.

Bent u bereid om op voornoemde vraag in te gaan?

01.06 Hilde Vautmans (Open Vld): Mevrouw de minister, mevrouw Muylle stelde al heel wat vragen. Ik heb nog twee aanvullende vragen.

Het is niet de eerste keer dat wij over het onderwerp spreken. Het zal, naar ik vermoed, ook niet de laatste keer zijn. Het is echter belangrijk dat wij over de kwestie blijven spreken. De landbouwers zijn immers heel

zwaar getroffen. Wij overzien de schade ook nog altijd niet goed.

Eenzijds zijn er de dode dieren, waardoor de landbouwers sowieso schade ondervinden. Anderzijds is er ook de onvruchtbaarheid en de schade die de landbouwbedrijven, die toch heel zwaar in rassen en productie hebben geïnvesteerd, door de gehinderde voortplanting bij de betrokken dieren lijden. Dat is een schade die wij pas over een aantal jaar zullen kunnen meten. Wij zullen de schade het komende jaar nog niet kunnen zien.

Mij werd verteld dat een werkgroep werd opgericht, die zal nagaan welke beslissingen kunnen worden genomen. Wij weten immers allen dat een deel van de bevoegdheid bij Europa ligt, dat een ander deel van de bevoegdheid bij de Gewesten ligt en dat nog een ander stuk federale materie is.

Hoever staan de werkzaamheden van voornoemde werkgroep? Werd door de werkgroep al iets beslist over de acties die op federaal niveau kunnen worden genomen?

Wij zijn leden van de Kamer. Het is onze taak om na te gaan hoe wij u kunnen helpen bij het nemen van de nodige acties voor de getroffen landbouwers.

Ten tweede, wij vernamen nu ook dat het Landbouwrampenfonds naar de Gewesten zal verhuizen, hoewel een deel ervan federale bevoegdheid blijft. Het is mij niet helemaal duidelijk hoe het fonds dan zal functioneren.

Ik blijf er nog altijd bij – ook mevrouw Muylle was dezelfde mening toegedaan – dat wij de blauwtong als landbouwramp moeten erkennen.

U verklaarde toen dat de ziekte niet aan de criteria voldoet. Wij hebben ondertussen contacten gelegd met een aantal professoren, die uw stelling betwisten. Zij menen dat de blauwtong wel degelijk als landbouwramp kan worden erkend.

Ik weet dus niet goed hoe wij het debat moeten voeren. Moeten wij de erkenningen herzien? Moeten wij een discussie over de betrokken wet voeren? Hoe kunnen wij de erkenning tot landbouwramp bekomen?

Ten tweede, staat het Landbouwrampenfonds nu ter discussie? Wat zal het verdere verloop zijn? Wanneer zullen wij nog een beroep op het fonds kunnen doen? Hoe zal het juist functioneren? Wat is uw visie op voornoemde vragen?

01.07 Minister **Sabine Laruelle**: Mevrouw de voorzitter, inzake blauwtong werd, na uitvoerig overleg met de sectororganisaties, besloten dat vaccinatie verplicht zal zijn voor alle schapen en runderen, met uitzondering van de vleeskalveren. Voor overgevoelige diersoorten, met name geiten en herten, zal de vaccinatie op vrijwillige basis kunnen gebeuren, maar de vaccinatie wordt wel sterk aanbevolen.

Het Belgisch vaccinatieprogramma werd op 15 februari ingediend bij de Europese Commissie met het oog op medefinanciering. Vier farmaceutische bedrijven hebben een offerte ingediend voor de levering van een vaccin tegen blauwtong, stereotype 8. De procedure voor toewijzing is lopende en momenteel worden de ingediende dossiers bestudeerd door experts die nog voor het einde van deze maand een advies zullen uitbrengen.

Bij het toekennen zal onder meer rekening worden gehouden met de timing voor het beschikbaar stellen van het vaccin. De Europese Commissie heeft zich enkel geëngageerd voor de medefinanciering van de noodvaccinatie tegen blauwtong stereotype 8 in 2008. Aangezien dit wellicht niet voldoende is om het virus uit te roeien, zal ik pleiten voor een medefinanciering gedurende minstens drie jaar. Wat het plafond voor de medefinanciering betreft, heeft de Europese Commissie toegezegd na te gaan in welke mate dit eventueel aangepast zou kunnen worden. Tot op heden heeft ze hierover evenwel nog geen uitsluitsel gegeven. We hopen op een herziening ervan.

De werkgroep die naar aanleiding van het overlegcomité van 1 februari 2008 werd opgericht, heeft twee acties vanwege de federale overheid vooropgesteld. De eerste betreft de fiscaliteit. In de marge van de bestaande permanente maatregelen om de verliezen in rekening te nemen, heeft de fiscale administratie de landbouworganisaties aangeschreven om hen hun voorstel mee te delen inzake de weerslag op de inkomsten van de landbouwbedrijven in het kader van de opmaak van de landbouwbarema's van 2007.

Voorts kunnen ook betalingsfaciliteiten worden aangevraagd, mits indiening van een individuele aanvraag die door de administratie wordt onderzocht. Wij zullen zien wat het resultaat van het overleg tussen de administratie en de landbouworganisaties zal zijn.

Er zijn twee oplossingen. Ofwel zullen wij een barema hebben. Daarvoor moeten wij een gunstig advies van de landbouworganisaties krijgen. Ofwel komt er geen barema omdat de landbouworganisaties geen gunstig advies geven. Als er geen barema is, zullen wij geen barema voor een specifieke sector hebben, maar zal minister Reynders een norm moeten bepalen. Wij moeten eerst het overleg en het resultaat ervan afwachten.

Ik heb ook aan de Boerenbond gemeld dat ik hoop dat, als er geen barema komt, de landbouworganisaties hetzelfde advies zullen geven om een norm te definiëren. Als wij slechts een advies van de drie grootste landbouworganisaties hebben, is dat al te gemakkelijk.

De tweede actie betreft maatregelen van sociale orde. Ik heb die maatregelen al in september of oktober genomen. Zo is er enerzijds het uitstel van betaling van de sociale bijdrage van het eerste, het tweede en het derde kwartaal van 2008. Er is een bijkomende termijn van een jaar om de sociale bijdrage van het desbetreffende kwartaal te betalen zonder te worden gesanctioneerd voor laattijdige betaling en zonder het inboeten op rechten van sociale zekerheid voor de betrokken landbouwers. Anderzijds gaat het om de vrijstelling van betaling van bijdragen van het eerste kwartaal van 2008 en de vier voorafgaande kwartalen. Deze maatregelen kunnen schriftelijk worden aangevraagd en zijn cumuleerbaar. Als er vragen komen voor 30 maart, zullen wij een antwoord hebben voor 20 april.

De toekomst van het landbouwcrisisfonds werd ondertussen in een ander forum beslecht.

We hebben tijdens het budgettair conclaaf in de regering over de landbouwcrisis gesproken. Zowel minister Leterme als de eerste minister gaan akkoord met mij. De Gewesten hebben nu al instrumenten. Het economisch verlies is nu een bevoegdheid van de Gewesten. De federale regering heeft al 8 miljoen uitgegeven voor de controle en de testen. We zullen fiscale maatregelen nemen en we hebben sociale maatregelen genomen. Op het budgettair conclaaf heb ik een echte, openbare herfinanciering van het FAVV verkregen. Ik zal de sector ten minste twee miljoen euro voor de vaccinatiecampagne geven, ofwel via het FAVV, ofwel via het fonds. Ik wil mijn verantwoordelijkheid dus nemen.

In tegenstelling tot de hierboven beschreven situatie, is de malaise in de varkenshouderij vooral te wijten aan de economische situatie. Rekeninghoudend met de cyclische evolutie van de varkensprijs en een mogelijke verbetering van de rentabiliteit van de varkenshouders in de komende maanden, kan ik nu niet ingaan op de vraag van de landbouworganisatie van die sector in verband met uitstel van sociale bijdragen.

Natuurlijk ben ik op de hoogte van de moeilijke situatie waarin de varkenssector zich momenteel bevindt. Deze is voornamelijk veroorzaakt door de stijging van de onkosten en het stagneren van de varkensprijs. Doordat de graanoogst in 2007 niet overal een goede opbrengst opleverde en door de speculaties op de graanmarkten, is de prijs van de voeders sterk gestegen. Ook de hoge energieprijzen hebben de kosten van de varkenshouders de hoogte in gedreven. De varkensprijzen kennen echter altijd een veeleer cyclische evolutie, waardoor een stijging van de prijs binnen enkele maanden niet kan worden uitgesloten.

Ik kan bevestigen dat deze problematiek is besproken op de Europese Landbouwraad van 18 februari. Duitsland heeft maatregelen gevraagd ter stabilisatie van de moeilijke marktsituatie voor varkensvlees. Ik heb deze vraag van Duitsland gesteund.

De Commissie heeft in haar antwoord gewezen op het groot aantal afgeleverde exportvergunningen ingevolge de exportrestitutie en de vooruitzichten van een dalende productie. Toch zal de Commissie een voorstel uitwerken om de huidige slachtoperioden met drie maanden te verlengen.

Dat voorstel moest worden voorgelegd aan het beheercomité op 21 februari. De commissie wenst niet te voorzien in een verhoging van de restituties voor de varkenssector.

01.08 Nathalie Muylle (CD&V - N-VA): Mevrouw de minister, bedankt voor uw grote input. Ik wil wel nog even terugkomen op een aantal punten.

Voor de vaccinatie bent u nu dus in onderhandeling met vier leveranciers. U bent de offertes aan het

bekijken. Ik hoop dat de beslissing snel wordt genomen voor de plaatsing, want de tijd dringt.

01.09 Minister **Sabine Laruelle**: Experts hebben eind deze maand de analyse gemaakt. Wij hebben de offertes gekregen op 22 februari. Het neemt enkele dagen in beslag. Begin volgende week moet een en ander duidelijk zijn.

01.10 **Nathalie Muylle** (CD&V - N-VA): Dan zal er ook duidelijkheid zijn wat de timing is voor de leveringen en dergelijke.

01.11 Minister **Sabine Laruelle**: 600.000 dosissen zijn gepland voor einde mei, de rest is voor uiterlijk eind juli.

01.12 **Nathalie Muylle** (CD&V - N-VA): Die timing kan behouden blijven?

01.13 Minister **Sabine Laruelle**: Die timing kan behouden blijven, maar wij zullen proberen om de levering vroeger te ontvangen.

01.14 **Nathalie Muylle** (CD&V - N-VA): De verplichte vaccinatie is een feit. De cofinanciering met Europa is nog niet rond.

01.15 Minister **Sabine Laruelle**: De cofinanciering van Europa is rond voor de 100% voor de vaccins en de 50% voor de vaccinatiecampagnes, maar er is nog het plafond. De Europese commissaris heeft gezegd dat hij bereid is om het plafond te herzien, maar dat wij objectieve elementen moeten aanbrengen. Het beheerscomité zal dat bekijken. Hoe dan ook, de commissaris staat echter open voor een herziening van het plafond.

01.16 **Nathalie Muylle** (CD&V - N-VA): Wat is de haalbaarheid van de drie jaar? U hebt daar effectief een punt. Eén jaar vaccineren zal niet voldoende zijn. Soms is twee of drie jaar nodig. U zegt dat u pleit voor drie jaar. Staat de Commissie daarvoor open?

01.17 Minister **Sabine Laruelle**: We hebben nog niet over die drie jaar gesproken. Ik denk dat het nog een beetje te vroeg is. Ten eerste moeten we zekerheid hebben over de financiering van die campagne en we moeten teruggaan naar de Commissie.

Met het Franse voorzitterschap zal het misschien gemakkelijker zijn. Immers, toen ik de Commissie vroeg naar financiering van de economische schade, heeft slechts een land mijn vraag gesteund en dat was Frankrijk. Misschien zal het met Frankrijk gemakkelijker gaan.

01.18 **Nathalie Muylle** (CD&V - N-VA): De sociale bijdragen waren duidelijk en ik vermoed dat er op het vlak van de financiering snel duidelijkheid zal zijn, al of niet in het barema. Als er geen akkoord is over het barema, zal er een normvoorstel komen.

01.19 Minister **Sabine Laruelle**: Ja.

01.20 **Hilde Vautmans** (Open Vld): Ik denk dat er al heel wat is verduidelijkt. Ik heb alleen geen antwoord gehoord op mijn vraag of wij nog kunnen terugkomen op de niet-erkenning als landbouwcrisis.

01.21 Minister **Sabine Laruelle**: De beslissing van de federale regering is genomen. Het is met onze drie criteria niet mogelijk de blauwtong te erkennen als landbouwcrisis.

01.22 **Hilde Vautmans** (Open Vld): Dat noopt tot een herziening van de wet.

01.23 Minister **Sabine Laruelle**: Wij hebben 8 rampen meegemaakt vanaf de jaren 80 en wij hebben altijd die drie criteria gehanteerd. Bijvoorbeeld voor de varkenspest en de vogelpest hebben de Gewesten de economische schade vergoed.

01.24 **Hilde Vautmans** (Open Vld): Met betrekking tot de maatregelen in verband met het Landbouwcrisisfonds, hoe zal een en ander ter zake lopen?

01.25 Minister **Sabine Laruelle**: Het eerste pakket van institutionele hervormingen bevat een beslissing inzake het regionaliseren van dat fonds. Wij moeten bekijken wanneer dat wettelijk kan worden geregeld. Voor mij moet dat uiterlijk in 2009 worden geregeld. Er zal nog sprake zijn van een cofinanciering van de Nationale Loterij.

01.26 **Hilde Vautmans** (Open Vld): Het wordt volledig overgeheveld?

01.27 Minister **Sabine Laruelle**: Voor het fonds voor de landbouwrampen is dat het geval, maar niet voor het fonds voor de natuurrampen van de heer Dewael.

Je ne connais pas le nom de ces calamités naturelles. Quand on aura une reconnaissance de calamité naturelle qui comprend des éléments agricoles, cela restera de la compétence du gouvernement fédéral.

Dat zal misschien leiden tot meer coherentie.

01.28 **Nathalie Muylle** (CD&V - N-VA): Mevrouw de minister, wanneer mevrouw Vautmans het heeft over het Landbouwrampenfonds, hoe zit het met de ramp in 2006?

01.29 Minister **Sabine Laruelle**: Wij hebben een bericht gekregen van de Europese Commissie. Wij hebben een antwoord gegeven. Dat zal nu naar het Belgisch Staatsblad worden verzonden. Ik heb over die ramp gesproken met de kabinetschef van de Europese commissaris. Hij heeft gezegd dat de Commissie zo spoedig mogelijk zal reageren. Hoe dan ook, ik heb mijn administratie wel al de opdracht gegeven om over te gaan tot publicatie.

La **présidente**: Ce sont donc les causes des calamités qui vont déterminer quel niveau de pouvoir est compétent.

01.30 **Sabine Laruelle**, ministre: Madame Gerkens, le Fonds national des calamités agricoles n'intervient que si la catastrophe touche à des productions agricoles végétales. Il reste bien une phrase pour les maladies animales mais ce sont les fonds qui interviennent désormais.

Dat zal niets veranderen voor het fonds, bijvoorbeeld wat BSE betreft.

In de toekomst zal er dus een beslissing zijn van het FAVV, maar voor het doden van de dieren zullen wij nog altijd betalen via het fonds.

Il faut bien distinguer, d'une part, l'encéphalite spongiforme bovine, qui nécessite l'abattage pour des raisons sanitaires et ressortit au fédéral et, de l'autre, la fièvre catarrhale qui n'entraîne pas cette obligation. En revanche, elle provoque des dégâts économiques, d'où les discussions pour savoir si le problème relève de la compétence fédérale ou régionale.

En résumé, quand le fédéral oblige un exploitant à abattre son bétail, il en assume la décision puisqu'il paie.

La **présidente**: Il faudra faire un tableau avec les différentes situations et la manière de les aborder.

01.31 **Sabine Laruelle**, ministre: Cela clarifiera les choses. Les dégâts économiques seront à charge des Régions et le fédéral prendra en charge le coût des mesures sanitaires.

La **présidente**: Les conséquences économiques des mesures sanitaires seront à charge du fédéral...

01.32 **Sabine Laruelle**, ministre: En partie. Lorsqu'il y a obligation d'abattage, par exemple à cause de l'ESB, on paie non seulement le coût de l'abattage mais aussi la valeur de remplacement. S'il y a d'autres pertes, par exemple des veaux qui ne sont pas nés parce qu'on a dû abattre les vaches, cela ne concerne plus le fédéral.

À l'époque de la peste aviaire, le fédéral a pris des mesures mais il n'y avait pas d'obligation d'abattage. Il y a eu des pertes économiques dues à une récession du marché et ces pertes sont du ressort des Régions.

C'est très clair en fait.

La **présidente**: Il suffit de s'en convaincre.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

02 Question de M. Jean-Jacques Flahaux à la ministre de l'Économie, des Indépendants et de l'Agriculture sur "les études de l'AFSCA sur les produits agricoles en matière de teneur en pesticides et biocides" (n° 2155)

02 Vraag van de heer Jean-Jacques Flahaux aan de minister van Economie, Zelfstandigen en Landbouw over "de studies van het FAVV over het pesticiden- en biocidengehalte in landbouwproducten" (nr. 2155)

02.01 **Jean-Jacques Flahaux** (MR): Madame la présidente, madame la ministre, je suis un peu gêné de poser cette question après le dossier si important que nous venons d'aborder. À ce sujet, je tiens à signaler que mon propre conseil communal a voté hier, à l'unanimité, une motion pour la vaccination contre la maladie de la langue bleue.

Madame la ministre, pourriez-vous nous éclairer sur des études menées par l'AFSCA sur les produits agricoles tant nationaux qu'importés quant à leur teneur en pesticides et biocides?

Quels produits ont-ils été testés? Quand? Qui décide des produits qui seront analysés? A-t-on constaté des évolutions positives ou moins positives au fil des enquêtes menées?

02.02 **Sabine Laruelle**, ministre: Madame la présidente, en décembre dernier, dans le cadre d'une question similaire adressée au ministre de la Santé publique, on a indiqué que les résultats relatifs à l'année 2007 sont en cours d'analyse et ne seront publiés que dans les mois qui viennent.

L'AFSCA met en place annuellement un programme de contrôle des résidus de pesticides afin de vérifier que les denrées d'origine végétale présentes sur le marché belge respectent les limites maximales en résidus (LMR dans notre jargon), fixées dans le cadre de la législation belge par l'arrêté royal du 13 mars 2000. Ces LMR sont consultables sur le site www.phytoweb.fgov.be.

Le programme de contrôle des résidus de pesticides est élaboré par la Direction générale de la politique de contrôle de l'AFSCA qui détermine les denrées à prélever ainsi que les pesticides à analyser sur base d'une analyse des risques. Des échantillons de tous les groupes de fruits et légumes sont ainsi analysés (agrumes, fruits à pépins, légumes feuillus, etc.) Une attention particulière est portée à ceux qui, sur base de l'expérience acquise, sont les plus susceptibles de présenter un dépassement de la norme. Les échantillons sont prélevés sur différents lieux de la chaîne alimentaire et principalement, pour ce qui concerne les produits importés, aux postes d'inspection frontaliers, chez les importateurs, dans les criées, les grossistes, etc. Ces analyses sont réparties tout au long de l'année.

En 2006, l'AFSCA a prélevé 1.359 échantillons de fruits et légumes sur le marché belge, dont 589 d'origine étrangère et les a fait analyser quant à la présence de résidus de pesticides; 91,2% de ces échantillons respectaient les limites maximales de résidus fixées dans la législation et 8,8% présentaient un dépassement. Les dépassements de ces limites ont été observés principalement sur les denrées d'origine étrangère. La grande majorité des dépassements des limites maximales en résidus constatés sont relativement minimes.

L'aperçu des résultats des contrôles de ces résidus est consultable dans le rapport annuel de l'AFSCA, donc sur le site www.afsca.be. L'AFSCA travaille donc en toute transparence et objectivité. La proportion d'échantillons analysés en 2006 et présentant au moins un résidu de pesticide est en augmentation par rapport à 2004 et 2005: 40% des denrées ne présentent pas de résidus décelables. Le taux de dépassement de ces limites est aussi en légère augmentation puisqu'elle passe de 7,9% en 2005 à 8,8% en 2006; nous attendons les résultats de 2007.

02.03 **Jean-Jacques Flahaux** (MR): Madame la présidente, je tiens tout d'abord à remercier Mme la ministre pour sa réponse.

Madame la ministre, il serait intéressant de voir si les produits sur lesquels un dépassement a été détecté

ont, par la suite, fait l'objet d'une vigilance particulière. En effet, travailler à l'aveugle en procédant à des analyses d'échantillons, c'est bien, mais il serait souhaitable de "montrer des dents" – si j'ose dire – lorsque des dépassements ont été constatés sur des produits.

02.04 Sabine Laruelle, ministre: C'est ce qui est fait. En effet, c'est sur base de l'analyse des risques que l'échantillonnage est pratiqué. Ainsi, les produits qui, par le passé, ont révélé des dépassements sont évidemment plus analysés que d'autres.

Enfin, le comité scientifique de l'AFSCA a également évalué l'exposition à long terme des consommateurs belges. Il a conclu à l'absence de risque pour ces derniers.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

03 Question de Mme Thérèse Snoy et d'Oppuers à la ministre de l'Économie, des Indépendants et de l'Agriculture sur "les décisions du Conseil européen de l'Agriculture au sujet de l'autorisation de mise sur le marché de maïs OGM et d'une pomme de terre OGM" (n° 2309)

03 Vraag van mevrouw Thérèse Snoy et d'Oppuers aan de minister van Economie, Zelfstandigen en Landbouw over "de beslissingen van de Europese Landbouwraad over de toegang tot de markt van genetisch gemodificeerde maïs en aardappelen" (nr. 2309)

03.01 Thérèse Snoy et d'Oppuers (Ecolo-Groen!): Madame la présidente, madame la ministre, l'ordre du jour du Conseil européen du 18 février 2008 contenait plusieurs points de décision concernant la mise sur le marché d'OGM. Une fois de plus, il n'y a pas eu de majorité qualifiée et la décision est renvoyée à la Commission, ce qui, entre parenthèses, me paraît très peu démocratique. Nous aimerions que cette procédure soit modifiée mais cela n'est évidemment pas de votre ressort, quoique!

Ma première question consiste à vous demander de préciser quelle a été la position prise par la Belgique sur ces quatre points et de m'indiquer sur quelles bases était fondée cette position.

Ensuite, j'en viens à parler plus spécifiquement de la pomme de terre génétiquement modifiée par BASF. À ma connaissance, cette pomme de terre est destinée à l'amidonnerie mais les résidus du processus de l'amidonnerie pourraient se retrouver dans l'alimentation animale. À ce propos, je souhaiterais avoir une petite précision que j'ai oublié de mentionner dans ma question. Est-ce tout à fait réservé à l'alimentation animale ou bien se pourrait-il que cela arrive aussi dans l'alimentation humaine?

Cette pomme de terre soulève un problème sérieux qui a été relevé par Greenpeace qui vous a d'ailleurs écrit. Je cite: "La Commission manque de rappeler que l'Autorité européenne de sécurité des aliments (EFSA) a, à tort, classifié les antibiotiques qui pourraient être affectés par cette pomme de terre OGM comme insignifiants en médecine humaine et vétérinaire, alors que l'Agence européenne des médicaments (EMA) et l'OMS les considèrent, à l'inverse, comme hautement importants."

Il est donc question d'un gène résistant aux antibiotiques qui est inséré dans cette pomme de terre.

Je continue à citer Greenpeace car, si ce qu'ils disent est exact, il s'agit d'un manquement assez grave dans la procédure. "En second lieu, la Commission ne prend également pas en compte les autres remarques formulées par l'EMA sur les suppositions faites par l'EFSA dans son avis sur la pomme de terre publié en février 2006. À ce jour, ces remarques n'ont d'ailleurs toujours pas été traitées par l'EFSA."

La Commission ne mentionne pas que l'EFSA, dans son avis du 13 avril 2007, redresse partiellement son erreur en signalant l'importance des antibiotiques concernés mais qu'elle oublie cependant d'en tirer les conclusions nécessaires. Elle reclassifie bien les antibiotiques mais non le gène marqueur de résistance pouvant les affecter et qui se trouve dans cette pomme de terre. Par conséquent, l'avis rendu par l'EFSA en 2007 est en contradiction avec ceux de 2004 et de 2006."

Rappelons que cette pomme de terre avait été soumise au Conseil européen pour mise en culture en 2007.

En conclusion, d'après Greenpeace, "la Commission européenne n'apporte pas de base scientifique fiable sur laquelle elle pourrait fonder une autorisation légale pour cette pomme de terre".

En résumé, il semble qu'un raccourci ait été privilégié: on aurait appliqué les avis relatifs à la santé déposés dans l'hypothèse de la mise en culture sans avoir procédé à de nouvelles vérifications ni à de nouvelles études pour ce qui concerne la mise sur le marché alimentaire.

Confirmez-vous ces manquements de procédure? En effet, cela tendrait à démontrer que la décision que la Commission va maintenant prendre, puisque le Conseil ne l'a pas prise, peut ne pas reposer sur des bases légalement saines.

03.02 Sabine Laruelle, ministre: Madame la présidente, je voudrais dire tout d'abord qu'avant de prendre position, l'un des seuls avis qui comptent est celui du Comité consultatif de biosécurité belge. Ce n'est pas parce que Greenpeace ou BASF m'envoient un courrier – forcément peu objectif – que je dois me baser dessus. Les décisions sont prises avec la ministre de la Santé publique et en essayant de se baser à chaque fois sur les avis du Comité consultatif de biosécurité belge. C'est pour cela qu'il a été mis en place.

Quant aux cinq OGM, pour les trois maïs hybrides de Monsanto, la Belgique s'est abstenue parce que le dossier et l'avis remis par le Comité consultatif étaient incomplets à nos yeux; nous n'avons donc pas voulu prendre de risques. Pour le maïs GA21, nous avons voté favorablement étant donné les avis de l'Autorité européenne de sécurité des aliments (EFSA) que vous avez cité, et du Conseil consultatif de biosécurité qui n'anticipe aucun impact négatif de cet OGM sur la santé humaine et animale ou sur l'environnement. Par ailleurs, nos critères de gestion de risque étaient satisfaits: disponibilité d'une méthode de détection quantitative validée, disponibilité du matériel de référence, implication des États membres dans la révision des plans de monitoring, autorisation à la fois pour l'alimentation humaine et pour celle du bétail.

Quant à la pomme de terre à amidon, nous avons également voté en faveur pour les mêmes raisons.

En ce qui concerne le gène de résistance à un antibiotique présent dans la pomme de terre génétiquement modifiée et l'analyse juridique de Greenpeace, l'Autorité européenne de sécurité des aliments a évalué les risques liés aux gènes de résistance aux antibiotiques dans les plantes génétiquement modifiées et en particulier le gène npt II qui vise la résistance à la kanamycine et à la néomycine. Cette analyse a été réalisée une première fois en avril 2004 et une seconde fois en mars 2007.

Dans ces deux avis, l'Agence européenne conclut que la présence du gène dans les plantes modifiées génétiquement et leurs aliments dérivés ne pose pas de risque pour la santé humaine et animale ni pour l'environnement. Le second avis a été rendu sur la base de rapports de l'OMS (Organisation mondiale de la Santé) et de l'Agence européenne des médicaments (EMA), qui considèrent que les antibiotiques en question revêtent une grande importance pour la médecine humaine et animale.

L'Agence européenne des médicaments s'en remet, en revanche, à l'Agence européenne pour la sécurité des aliments pour évaluer la possibilité de transfert du gène de la plante génétiquement modifiée vers les bactéries. En effet, pour que se développent d'éventuelles résistances aux antibiotiques, le gène doit d'abord intégrer les bactéries et y devenir actif.

L'Agence européenne pour la sécurité des aliments a conclu que la probabilité du transfert du gène vers les bactéries est extrêmement faible, de même que l'expression de ce gène dans les bactéries. Elle considère également comme très improbable que la présence de ce gène dans les plantes génétiquement modifiées altère sa prédominance généralisée dans les populations de bactéries actuellement présentes dans l'environnement.

Les éléments scientifiques plaident donc pour l'absence de résistance de ce gène dans les plantes génétiquement modifiées. Évidemment, cette conclusion ne s'applique qu'à ce gène bien précis: le NPT2. Chaque gène doit, bien entendu, être évalué au cas par cas. C'est d'ailleurs pourquoi je n'aime pas que l'on globalise la discussion sur les OGM.

En fonction de ce que je viens de dire, les avis de l'Agence fédérale pour la sécurité des aliments et de l'OMS, j'en arrive à la conclusion que les considérations procédurales et juridiques avancées par Greenpeace, et notamment l'interprétation de l'article de la directive 2001/18, ne me convainquent pas.

03.03 Thérèse Snoy et d'Oppuers (Ecolo-Groen!): Madame la ministre, je ne vois pas pourquoi vous me reprochez d'avoir transmis les objections de Greenpeace.

03.04 Sabine Laruelle, ministre: Je ne les critique pas! Je dis simplement que certains disent "non" à tous les OGM, tandis que d'autres disent "oui" à tous les OGM; je ne vous vise pas du tout. Je vous regardais, parce vous êtes l'auteur de la question. Pour ce qui me concerne, je souhaiterais une analyse plus fine, au cas par cas, mais vous avez le droit de me poser toutes les questions.

03.05 Thérèse Snoy et d'Oppuers (Ecolo-Groen!): C'est de cela qu'il s'agit ici! D'une analyse sur la pomme de terre que je transmettais étant donné son caractère assez complexe sur le plan juridique et qui me paraissait mériter des vérifications. Je n'ai fait aucun procès - je le ferai dans d'autres circonstances éventuellement - mais pas en ce qui concerne le cas qu'il me semblait utile de relayer, à savoir ces contradictions qui semblaient émailler la procédure.

Je continue à m'interroger. Un nouvel avis a été émis par l'EFSA, reclassifiant les antibiotiques comme importants. Votre réponse est contradictoire avec les affirmations de Greenpeace, puisque vous me dites que ce gène marqueur de résistance n'est pas susceptible d'entraîner des résistances au niveau des bactéries. Je prends acte. À ce stade, je ne peux guère faire plus. Je garde toujours ma position politique, qui invite à davantage de prudence en la matière. Si je comprends bien, aucune majorité qualifiée ne s'est dessinée à cet égard.

03.06 Sabine Laruelle, ministre: Ni dans un sens ni dans l'autre! Ni pour refuser, ni pour accepter!

03.07 Thérèse Snoy et d'Oppuers (Ecolo-Groen!): Donc la décision revient à la Commission!

03.08 Sabine Laruelle, ministre: Vous avez entièrement raison sur l'aspect démocratique de cette procédure.

03.09 Thérèse Snoy et d'Oppuers (Ecolo-Groen!): Vous me confirmez qu'il s'agit uniquement de l'alimentation animale?

03.10 Sabine Laruelle, ministre: Oui!

La **présidente**: C'est vrai que le pourcentage de décisions prises finalement par la Commission en matière d'OGM...

03.11 Sabine Laruelle, ministre: ... est de quasi 100%.

La **présidente**: C'est interpellant quand même! En fait, un pan entier de la procédure est bafoué...

03.12 Sabine Laruelle, ministre: Vous avez entièrement raison! Il s'agit de dossiers tellement sensibles qu'aucune décision n'intervient à l'unanimité. Certains États s'y opposent systématiquement, tandis que d'autres plaident en leur faveur et que d'autres États membres, comme le nôtre, réagissent en fonction du dossier, mais nous n'avons jamais pu atteindre une minorité de blocage, car nous pourrions décider de refuser, ni une majorité qualifiée. Si le résultat ne s'élève pas à 100%, il n'en est pas éloigné!

Sans compter les liens que la Commission peut parfois établir et qui ne sont pas appropriés. Ainsi, nous avons abordé le secteur porcin. La commissaire nous a reproché notre absence de décision en nous disant que si on acceptait plus facilement les OGM en Europe, on pourrait diminuer le coût de l'alimentation animale. Il y a aussi parfois un peu de chantage. Ces dossiers sont des plus délicats!

Pour ce qui me concerne, j'essaie de suivre au maximum l'avis du comité de bio-sécurité car je n'ai pas les connaissances scientifiques suffisantes, même si je me doute qu'un colza est plus dangereux qu'un maïs hybride.

Je le répète: ces dossiers sont très délicats.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

La **présidente**: M. Mayeur nous a demandé de reporter sa question n° 2070 au cas où il ne pourrait être présent cet après-midi.

La question n° 2339 de M. Schiltz vous sera adressée en commission de l'Économie car elle ne concerne pas la santé mais bien les produits.

03.13 **Sabine Laruelle**, ministre: Il n'y a pas que pour les calamités agricoles où il n'est pas toujours facile de voir à quelle commission il faut adresser les questions.

La **présidente**: Nous l'avons encore vu hier avec une question sur l'importation de la viande de kangourou. La question concernait à la fois un moratoire, le bien-être des animaux et la viande.

*La réunion publique de commission est levée à 15.06 heures.
De openbare commissievergadering wordt gesloten om 15.06 uur.*